

... АБИ ЗБУДУВАЛИ НОВУ УКРАЇНУ!

РЕЦЕНЗІЯ НА КНИГУ¹ ВАСИЛЯ КРЕМЕНЯ

Лідія ТКАЧЕНКО

Завідувач сектору науково-аналітичної обробки і поширення інформації НАПН України, журналіст

Нещодавно побачила світ книга, написана відомим ученим, державним і громадським діячем Василем Кременем. Тут він виступає в абсолютно новій і незвичній іпостасі – автора мемуарної прози і автобіографічного роману водночас. Але не автор, Василь Кремень, є головним героєм книги.

Головним героєм книги виступає українське село, і назва – «Любитове – моє рідне село», вповні відповідає змістовному наповненню.

Перед читачем постає село як населений пункт на мапі Сумщини, з його правічною історією і власною долею.

Село як домівка, де всі знають одне одного і всі свої, і переживають за односельців і земляків, як за рідних.

Село як осередок національної культури і способу життя й мислення.

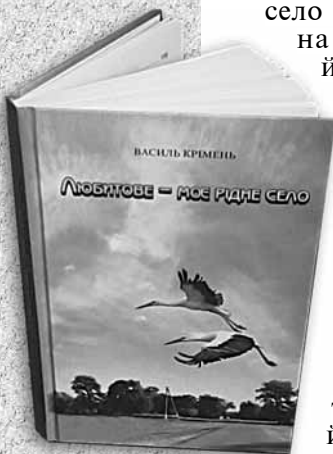
Село як причиною і наслідок формування національної ментальності українців – трударів, воле-

любних і пісенних, щасливих хазяїв на своїй землі й – за відомих часів і обставин – злидених наймитів на своїй же пашні.

Як мемуарна проза, книга містить безліч документів, події описано за використання архівних джерел, що у цифрах, розпорядчих паперах, свідченнях віддзеркалюють плин історичних подій. Цим розвідка наближається до науково-популярного історичного нарису. Проте авторська позиція, що відчутна навіть у незаангажованій, об'єктивній подачі матеріалу, не дає забути про те, що це – мемуаристика.

Автор прагне віддати належне усім своїм землякам – далеким і близьким, – що народжувалися на Сумщині, гідно проживали відміряний вік, своїми великими й малими ділами творили історію народу, держави, краю, або линули десь за обрій, та ніколи не забували своєї рідної «малої» Батьківщини й прославляли її своїми талантами.

Відтак, кровно зв'язаний із землею, розвитком українського соціуму і державності, у вирі перебігу часу на авансцену виходить рід Кременів, а потому й персона автора – Василя з роду Кременів – як прояв загального в особливому, як діалектика абстрактного й кон-

¹Кремень Василь. Любитове – моє рідне село / Василь Кремень. – К.: Грамота, 2015. – 320 с. + вклейка, іл.

кретного, трагічного й героїчного. І через це книга стає автобіографічним романом, а його колізії та життєві перепетії протагоніста – підставою для глибоких філософських роздумів.

У розділах книги ви зустрічаєтеся з минулим і сьогоденням, з малими й дорослими, з жителями сіл Любитового й Спаського, конотопчанами й кролевчанами, рідними Василя Кременя й навіть незнайомими, але близькими – бо земляки! – і разом з ними переживаєте революції, війни, повоєнні лихоліття, періоди мирного життя, сподівань і прагнень. Перед вашими очима проходять сотні, якщо не тисячі, імен і життєвих шляхів, і те, що на них виникає.

«Славна історія була в міста Конотопа, а Конотопщина в хорошому смислі була суперником Крелевцького краю...», – починаєте ви читати главу – і вже не можете відірватися від сторінок до її закінчення. Ви занурюєтеся у проблеми місцевих жителів, відчуваєте, як свою власну, потребу побувати на ярмарку, відбудувати храм, переживаєте за успішне збирання врожаю з сільськогосподарських угідь та високі показники промисловості.

Читаючи наступні рядки про участь земляків у Другій світовій війні, ви відчуєте, як болісно здавить серце: «... В одному бойовому з'єднанні опинилися молодший офіцер, виходець із Любитового, але житель Томська – Павло Петров і рядові бійці – любитовці, колишні його односельці.

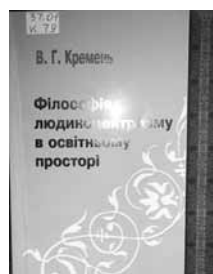
Цілком імовірно, що офіцер і рядові не стрічалися, не здогадувалися, що вони земляки, але, на жаль, усіх їх поєднала смерть», – і надовго опинитеся у проваллі розмислів про долі народів.

Разом з автором відчуватимете пашіння скошених трав, пливтимете неймовірними розливами Сейму, співатимете українських пісень, досліджуватимете артефакти й пам'ятки історії. І в ці моменти ви піймаєте себе на думці, що кращого підручника з вітчизняної історії, ніж ця книга, вам тримати в руках ще не доводилося.

А ще вас вразить пронизлива відвертість, відчайдушна чесність і щемний сум автора, що притаманні лише блискучій публіцистиці. І хоч сам автор цього не бажає, а навпаки, завжди оповідає на беземоційній інтонації, якщо не на оптимістичній ноті, та ви самі формулюєте невтішні висновки, що їх доходите за невмодною логікою. Така вже особливість посправжньому талановитих книг.

Ця книга не лише про вдячну людську пам'ять, а й про мрію – сильну, енергійну, мудру Україну. Ця книга для того, щоб українці діяли, генерували сьогодення й майбуття. Аби звитяжна праця й слава предків слугували підмурком, на якому творилася б новітня історія нової України – вільної, демократичної, працелюбної і багатой – такої, якою відчував і завжди поривався її бачити український народ.

*Від редакції
Варті Вашої уваги,
шановні читачі, й
такі видання ав-
тора рецензованої
роботи:*

Філософія людиноцентризму в освітньому просторі

Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору

Філософія національної ідеї